

DE WAAL & BAANTJER

Een licht
in de duisternis

ABCOUDE

GROTE LETTER BIBLIOTHEEK

Peter van Opperdoes schoof de gordijnen in zijn woonkamer open en knipperde verbaasd met zijn ogen. Toen hij gisteravond naar bed ging en nog even door de gordijnen gluurde, had hij de sterren vrolijk en fel in de koude maar heldere nacht boven Amsterdam zien twinkelen. Maar nu?

Duizenden zachte sneeuwvlokken dwarrelden langzaam naar beneden, en het dikke pak sneeuw lichtte geel op in het schijnsel van de oude lantaarns op de Brouwersgracht. De oude rechercheur keek even verbaasd de gracht langs, die zo goed als verdwenen was onder een witte deken. Was er voor vannacht of morgen sneeuw voorspeld? Nee toch?

Zijn oog viel op de vredig tikkende hangklok aan de muur naast hem. Het was halfvier. Hij zuchtte en wist dat het geen zin meer had om zijn bed weer in te duiken.

Hij zakte in zijn stoel voor het raam en deed de radio aan. Een sfeervol kerstlied vul-

de de kamer. Van Opperdoes hoorde in gedachten zijn vrouw neuriënd door de kamer lopen. Als het buiten koud en somber was, zorgde haar aanwezigheid binnen altijd voor warmte en gezelligheid. Hij staarde naar de vallende sneeuwvlokken en veegde even over zijn gezicht.

‘Zeg, je gaat toch niet sentimenteel worden?’ vroeg zijn vrouw.

De oude rechercheur glimlachte betrappt. ‘Ik? Natuurlijk niet.’

‘Dan is het goed. Anders ga ik me nog schuldig voelen, hier. Wanneer moet je weer werken?’

Van Opperdoes keek op de trouw tikkende klok. De dag voor hem leek eindeloos lang omdat hij vandaag vrij was. En de kerstdagen hoefde hij ook al niet langs te komen, had commissaris Van Straaten hem vertrouwelijk knipogend toevertrouwd. De districtsrecherche aan Bureau IJtunnel zou de zaken wel waarnemen, mocht er onverhoopt iets in de Jordaan gebeuren. Van Opperdoes had de laatste twee jaren met kerst gewerkt, dus nu mocht hij er even van genieten.

‘Zei hij dat zo?’ wilde zijn vrouw weten. ‘Wat lief van hem.’

‘Niet dat ik me daar aan houd, want ik ga gewoon werken. Maar de gedachte was goed. Van Straaten is ook een aardige man. Niks mis mee, behalve dat het een baas is.’

‘En bazen zijn je natuurlijke vijanden,’ zei zijn vrouw glimlachend.

Van Opperdoes knikte langzaam. ‘Het blijven bazen. Al heb je slechte, maar ook minder slechte. Heel soms zelfs zit er een goeie tussen. Op de Warmoesstraat gaven ze je een schop onder je kont als je iets verkeerd deed. Zo hoort het ook, maar je moet er wel wat van leren. Tegenwoordig...’ Hij maakte een mistroostig gebaar. ‘Tegenwoordig zitten de jonge bazen er voor zichzelf, niet voor het personeel. En ook niet voor de burger op straat. Zoals het eigenlijk zou moeten zijn.’

‘Jij mag wel uitkijken dat je geen ouwe mopperkont wordt.’

Van Opperdoes moest glimlachen om zijn vrouw. Hij stond op en ging voor het raam staan.

‘Ik een mopperkont? Nooit. Als er iets is wat ik niet ben... Toch? Ik ben toch best wel positief?’

‘Jij bent heel positief. En ik blijf een beetje bij je in de buurt om te zorgen dat dat zo

blijft.'

'Dat is je geraden ook, dat je in de buurt blijft,' mompelde de oude rechercheur.

Naarmate het pak sneeuw op de gracht dikker en dikker werd, werd zijn humeur beter.

'Als het zo doorgaat zit ik zeker de hele kerst binnen. Ingesneeuwd. Moeten ze van die shovels sturen om me te redden.'

'Onzin, je kan de gracht heus nog wel af. Ga je lekker warme chocolademelk met slagroom drinken bij café Papeneiland. Of met warm appelgebak bij Winkel, op de hoek. Dat vind je toch zo lekker?'

Van Opperdoes' ogen twinkelden even.

'De lekkerste die er is. Goed idee. Ik ga straks gewoon een eindje wandelen. Slapen wordt toch niks meer. En dit is het mooiste uitzicht dat je kan hebben. De Jordaan vol sneeuw, terwijl er nog niemand heeft gelopen...'

Zijn vrouw zweeg gerustgesteld, terwijl Van Opperdoes zijn warme montycoat aantrok.

'Wandel je mee?' vroeg hij, terwijl hij de deur achter zich dichttrok.

'Je weet toch dat ik altijd bij je ben?'

'Da's waar ook. Gelukkig maar.'

‘Hup, naar buiten. Wie weet maak je nog wat mee...’

Van Opperdoes fronste even bij die laatste woorden. ‘Bedoel je daar soms iets mee?’

‘Ik? Natuurlijk niet. Wat zou ik daar nou mee moeten bedoelen?’ antwoordde zijn vrouw.

Van Opperdoes wist wel beter.

‘Leer mij jou kennen...’ mompelde hij terwijl hij de sleutel in de deur stak en afsloot. Daarna draaide hij zich om en zette met een tevreden glimlach zijn eerste stappen in de verse, knisperende sneeuw.

De kou en de donkere nacht hadden alle mensen van de straat gejaagd. Peter van Opperdoes liep met opgetrokken kraag en zijn hoofd diep tussen zijn schouders over de Westersstraat, waar alleen uit een enkel café waarvan de gordijnen al dichtgetrokken waren nog wat muziek en plat Amsterdams gezang klonk. Het was natuurlijk al veel te laat, en het café had eigenlijk allang dicht moeten zijn, vandaar dat men de gordijnen had dichttrokken en de deur op slot gedaan, om zogenaamd als een besloten feestje door te gaan. Van Opperdoes kon er wel om lachen.

Toen hij een zijstraatje insloeg, stierf het zingen langzaam weg en viel de stilte weer als een deken over hem heen. Er was bijna geen onderscheid meer tussen stoep en de straat, en in die doodse stilte leek het of hij een paar eeuwen terug in de tijd was gewandeld. Het leek in de zijstraat ineens ook minder koud, waardoor hij rechtop ging lopen en de sneeuwvlokken op zijn gezicht voelde smelten. Hij dwaalde rond in de kleine straten, zonder een levende ziel tegen te komen. Zelfs auto's waren er niet te horen, laat staan te zien.

‘Ben ik nou echt de enige, hier in de Jordaan?’

‘Nee hoor,’ klonk zijn vrouw vrolijk. ‘Ik had je toch beloofd dat je nooit alleen zou zijn?’

‘Ik bedoel jou toch helemaal niet... dat weet je heel goed.’

Zijn zachte stem klonk gedempt tussen de vlokken.

Zijn vrouw grinnikte zachtjes.

Van Opperdoes stapte door de dikke sneeuw. ‘Ik heb wel vaker sneeuw gezien in de stad, maar vannacht is een rare nacht. Het voelt hier heel onwerkelijk. Alsof ik in een

droom loop, alsof er elk moment een paarden-wagen de hoek om kan komen, en een hele ouderwetse veldwachter uit de negentiende eeuw. Kijk nou toch...'

De sneeuw had alles bedekt en alle vormen weggehaald. Fietsen waren onherkenbaar en auto's leken alleen een witte bult aan de zijkant van de straat. Zelfs de Rozengracht, die Van Opperdoes overstak, was uitgestorven. In het midden van de brede stille straat bleef hij even staan, en draaide een rondje om zijn as voor hij verwonderd verder liep. Misschien droom ik wel, dacht hij. Misschien loop ik hier helemaal niet, en lijkt het alleen maar heel echt. Straks word ik wakker, en dan doe ik de gordijnen open en zie ik een druilerige Hollandse regen op de gracht.

Maar voorlopig werd hij niet wakker en daarom liep hij verder in het zuidelijke gedeelte van de Jordaan, in de richting van de Elandsgracht. Hoe dichterbij ik in de buurt van het Leidseplein kom, hoe meer kans op volk, dacht hij. Want pas nu drong het tot hem door dat hij nog geen levend mens gezien had sinds hij de huisdeur achter zich had dichtgetrokken. Hij had alleen maar muziek en zang gehoord achter gesloten gordijnen in een café.

Vanuit de Hazenstraat kwam hij terecht op de Elandsgracht, waar het eveneens uitgestorven was.

Wit, leeg, en stil.

Hij kon rechts de gracht op lopen, en dan kwam hij bij het hoofdbureau uit, dat op de hoek van de Elandsgracht en de Marnixstraat lag. Ongetwijfeld waren daar mensen aan het werk. Misschien niet op de rechercheafdelingen, tenzij er een of andere heel spannende zaak speelde, maar toch zeker wel op de meldkamer.

Maar Van Opperdoes sloeg linksaf. Hij had geen zin om nu mensen te zien, laat staan collega's. Of was het omdat hij bang was om wakker te worden op het moment dat hij mensen zag? Hij wist het zelf ook even niet meer.

Het begin van de Elandsgracht, ter hoogte van de Prinsengracht, was donkerder dan de rest van de straat. Van Opperdoes keek omhoog en zag dat de straatverlichting deels uitgevallen was, misschien wel door de hevige sneeuwval. Een paar lampen knipperden, maar een groepje gaf geen enkel licht meer.

Langzaam slofte Van Opperdoes door de sneeuw. Hij voelde dat hij zo langzamerhand

terug moest, wilde hij niet te moe worden. Ik ga hier zo meteen linksaf, besloot hij, en dan loop ik de Prinsengracht af tot ik bij de Brouwersgracht ben. Misschien kom ik onderweg nog wel een politieauto tegen, die mij even een slinger naar huis kan geven. En zo niet, dan haal ik het ook nog wel.

Met die gedachte liep hij langs het buurthuis en de winkeltjes van de Elandsgracht, tot hij plotseling stilstond omdat zijn aandacht werd getrokken door een mysterieus licht.

Van Opperdoes stak over, naar het midden-gedeelte van de straat. Aan het begin van de gracht bevond zich een klein speeltuintje, en een pleintje met vijf standbeelden erop. De buurt heeft dat gedeelte het 'Johnny Jordaanplein' gedoopt, naar de beroemde zanger uit de Jordaan. Een van de beelden is Johnny zelf, en daaromheen staan borstbeelden van accordeonist Johnny Meijer, Tante Leen, Manke Nelis, en 'Bolle' Jan en zijn vrouw Mien.

En nu, ineens, zag Van Opperdoes waar het raadselachtige licht vandaan kwam. Op de plek waar de vijf beelden stonden... waren er nu plotseling zes.

Van Opperdoes liep langzaam en behoedzaam naar voren. Op een vreemde manier